

Seat No. : _____

MA-I-114
April-2007
Sanskrit (Subsidiary)
Paper-I

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

१. (अ) नीचेनामांथी गभे ते ऋषि श्लोकोनो अनुवाट करो : (१२)
1. (A) Translate any **three** of the following : (12)
- (१) अद्वैतं सुखदुःखयोरनुगतं सर्वारचवस्थासु य –
द्विश्रामो हृदयस्य यत्र जरसा यस्मिन्नहार्यो रसः ।
कालेनावरणात्ययात्परिणते यत्स्नेहसारे स्थितं
भद्रं तस्य सुमानुषस्य कथमप्येकं हि तत्प्राप्यते ॥
- (२) वितरति गुरुः प्राज्ञे विद्यां यथैव तथा जडे
न तु खलु तयोर्ज्ञाने शक्तिं करोत्यपहन्ति वा ।
भवति च पुनर्भूयान्भेदः फलं प्रति तद्यथा
प्रभवति शुचिर्बिम्बोद्ग्राहे मणिर्न मृदां चयः ।
- (३) ददतु तरवः पुष्पैरर्धं फलैश्च मधुरच्युतः ।
स्फुटितकमलामोदप्रायाः प्रवान्तु वनानिलाः ।
कलमविरलं राज्यत्कण्ठाः क्वणन्तु शकुन्तयः
पुनरिदमयं देवो रामः रचयं वनमागतः ॥
- (४) शिशुर्वा शिष्या वा यदसि मम तत्तिष्ठतु तथा
विशुद्धेरुत्कर्षस्त्वयि तु मम भक्तिं द्रढयति ।
शिशुत्वं स्त्रैणं वा भवतु ननु वन्द्यासि जगतां
गुणाः पूजास्थानं गुणिषु न च लिङ्गं न च वयः ॥
- (५) मुनिजनशिशुरेकः सर्वतः सैन्यकाये
नव इव रघुवंशस्याप्रसिद्धः प्ररोहः ।
दलित करिकपोल ग्रन्थिटङ्कारघोर
ज्वलितशरसहस्रः कौतुकं मे करोति ॥
- (६) व्यतिषजति पदार्थानान्तरः कोऽपि हेतु –
र्न खलु बहिरुपाधनप्रीतयः संश्रयन्ते ।
विकसति हि पतङ्गस्योदये पुण्डरीकं
द्रवति च हिमररमावुद्गते चन्द्रकान्तः ॥

१. (ब) नीयेनामांथी गमे ते भे ससन्दर्भ समजावो : (८)
1. (b) Explain with reference to context any **two** of the following : (8)
- (१) तीर्थोदकं च वहिनश्च नान्यतः शुद्धिमर्हतः ।
 (२) सतां सदिन सङ्गः कथमपि हि पुण्यने भवति ।
 (३) अहमेतस्य हृदयं जानामि ममाप्येषः ।
 (४) मया पुनर्जातं व्याघ्रो वा वृको वैष इति ।
 (५) न खलु बहिरुपाधीन् प्रीतयः संश्रयन्ते ।
२. एको रसः करुणमेव । – थर्षो. (२०)
2. एको रसः करुणमेव । – Discuss. (20)
- अथवा/OR**
२. सीतानुं पात्रालेखन करो. (२०)
2. Delineate the character of Sita. (20)
३. नीयेनामांथी गमे ते भे विषे टूकनोध लपो : (२०)
3. Write short-notes on any **two** of the following : (20)
- (१) अष्टावक्रसन्देशः ।
 (२) शम्बूकवधप्रसङ्गः ।
 (३) जनकनुं पात्र.
 (3) Character of जनक.
 (४) लवलूतिनी कृतिओ.
 (4) Works of भवभूति.
४. आचार्य भरतनुं 'रससूत्र' सविस्तर समजावो. (२०)
4. Explain in detail 'रससूत्र' of आचार्य भरत. (20)
- अथवा/OR**
४. गमे ते भे विषे टूकनोध लपो : (२०)
4. Write short-notes on any **two** : (20)
- (१) लड्डोलोल्लटनो उपचितीवाड.
 (1) उपचितीवाड of भड्डोलोल्लट.
 (२) शंकुकनो अनुमितीवाड.
 (2) Anumitivada of Shankuka.
 (३) अभिनवगुप्तनो अभिव्यक्तिवाड.
 (3) Abhivyaktivada of Abhinavgupta.

૫. ખાલી જગ્યા પૂરો : (૨૦)
5. Fill in the blanks : (20)
- (૧) દશઘેવ _____ । (રસાશ્રયમ્, વૃત્ત્યાશ્રયમ્)
- (૨) નાટકનું કથાવસ્તુ _____ હોય છે. (ઉત્પાદ્ય, ઇતિહાસપ્રસિદ્ધ)
- (2) Theme of Nataka is _____ (Utpadhya, Historical)
- (૩) દશ અંકો _____ માં હોય છે. (નાટક, પ્રકરણ, પ્રહસન)
- (3) Ten acts are in the _____. (Nataka, Prakarana, Prahasana)
- (૪) ધીરપ્રશાન્ત નાયક _____ માં હોય છે. (નાટક, પ્રકરણ, ભાણ)
- (4) Dhirprashanta Nayak is in the _____. (Nataka, Prakarana, Bhana)
- (૫) દશ લાસ્યાંગોનું નિરૂપણ _____ માં કરવામાં આવે છે. (ભાણ, વ્યાયોગ, સમવકાર)
- (5) Ten laasyaangs are depicted in _____. (Bhana, Vyayoga, Samavakara)
- (૬) પ્રહસનના પ્રકારો _____ છે. (ત્રણ, ચાર, પાંચ)
- (6) Divisions of prahsan are _____ (Three, Four, Five)
- (૭) કૈશિકી સિવાયની બધી વૃત્તિઓ _____ માં આવે છે. (નાટક, ડીમ, સમવકાર)
- (7) All the vṛttis are in _____ except Kaishiki. (Nataka, Dima, Samavkara)
- (૮) નાયકના પ્રકારો _____ છે. (ચાર, પાંચ, સાત)
- (8) Types of heros are _____ (Four, Five, Seven)
- (૯) સામાન્યગુણયુક્તસ્તુ _____ દ્વિજાદિકઃ । (ધીરશાન્તો, ધીરલલિતઃ, ધીરોદાન્તઃ)
- (૧૦) બ્રહ્માએ _____ માંથી ગીત લીધું. (ઋગ્વેદ, સામવેદ, અથર્વવેદ)
- (10) Brahma adopted Geet from _____. (Rigveda, Samaveda, Atharvaveda)